

december 2018 | številka 26

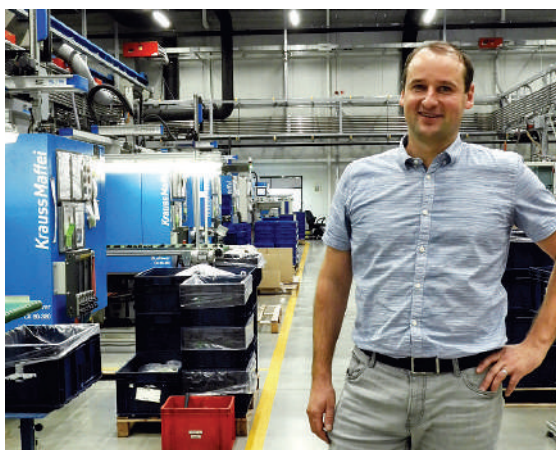
POLYANEC

Časopis za sodelavce podjetja **Polycom Škofja Loka, d. o. o.**

POLYCOM - DELOVA PODJETNIŠKA ZVEZDA 2018!

VSEBINA

- 3 Z novim zagonom v novo leto
- 4 Vodenje proizvodnje prevzema Miha Tušek
- 6 Kako sprejemamo strateški načrt
- 7 Celostno urejamo varovanje podjetja, informacij, zaposlenih
- 8 Zaščititi se moramo pred kibernetскими napadi
- 9 Poslovne skrivnosti morajo ostati v podjetju
- 10 Po podjetju le še z registracijsko kartico
- 11 Varnostna politika za dobavitelje
- 12 S standardizacijo procesov sproščamo stroje
- 13 Projektna pisarna
- 14 S sistematičnim pristopom do izboljšav
- 15 Po digitalni konferenci še na ogled naše tovarne
- 16 Pametna tovarna nam je prinesla nominacijo in zmago
- 18 Prva usposabljanja v e-učilnici
- 19 Naši gluhi sodelavci v TV-oddaji
- 20 Knjiga objekta je vodnik za čistilca
- 21 Požarna in evakuacijska vaja uspeli
- 22 Kot tujec moraš biti še bolj motiviran
- 23 RAAM so v sliki in besedi spoznali tudi sodelavci
- 24 Križanka

IZDAJA: Polycom Škofja Loka, d. o. o., Dobje 10, 4223 Poljane nad Škofjo Loko, barbka.rupar@polycom.si / tel.: +386 (0) 50 70 600

UREDNIŠKI ODBOR: Iztok Stanonik, Mateja Karničar Šenk, Barbka Rupar, Andrej Kos, Matjaž Mazzini, Milka Bizovičar

UREDNIKA: Barbka Rupar

PRIPRAVA VSEBINE: Milka Bizovičar

FOTOGRAFIJA (če ni drugače navedeno): Tija Blagotinšek, Matjaž Mazzini
LEKTORIRANJE: Tina Benedičič

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Studio Mazzini, d. o. o.

TISK: Pro Grafika, d. o. o.

Časopis podjetja Polycom izhaja od leta 2004. Polyanec številka **26/2018**, samo za interno uporabo.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Voranc Vogel

Z NOVIM ZAGONOM V NOVO LETO

Leto 2018 je bilo za Polycom turbulentno. Po selitvi v nove prostore nismo takoj našli rešitev za stabilizacijo proizvodnje. A vemo, da smo na pravi poti; to potrjujejo tudi nagrade, ki smo jih dobili.

V prvih sedmih mesecih smo imeli v proizvodnji kar precej težav. Selitev je prinesla veliko sprememb, tudi nova pravila in še kakšen razlog bi lahko našli za to, da so se podaljšali proizvodni časi, povečal se je izmet, preveč je bilo zastojev. Na ta račun smo izgubili približno milijon evrov, kar bo žal vplivalo na letošnjo božičnico.

Zamenjave v proizvodnji

Ker niti pol leta po selitvi ni bilo napredka, stanje pa se je odražalo tudi v vzdušju med zaposlenimi, smo se odločili ukrepati. Zahtevno nalogo stabilizacije proizvodnje smo zaupali Mihi Tušku, ki je vodil plastikarno že na stari lokaciji, potem pa je prevzel vodenje orodjarskega razvojnega centra. Pomaga mu Stanka Pintar, ki prav tako odlično pozna razmere v proizvodnji – bila je vodja montaže, v podjetju pa je že 20 let. Nova ekipa je bika zgrabila za roge, poiskala težave in jih rešuje. Postavila je nova pravila, vsak pozna svoje naloge, tudi vzdušje v proizvodnji se je izboljšalo. Računamo, da bomo do novega leta stvari normalizirali.

Pogled v leto 2019

Tako kot druga podjetja, ki delajo za avtomobilsko industrijo, v zadnjih mesecih tudi mi občutimo upad naročil, kupci pa zatrjujejo, da bo z novim letom spet bolje. Glede na vse naštetost smo se odločili za nekaj previdnosti. Želimo, da podjetje morebitno novo krizo, ki jo napovedujejo za leto 2020 ali 2021, pričaka finančno in tudi sicer stabilno. Tako smo se v zadnjih mesecih odpovedali načrtovanim investicijam, ki niso bile nujne – kljub temu smo letos za naložbe namenili 1,8 milijona evrov. Tudi v prihodnjem letu se bomo bolj usmerili v vračanje posojil.

Iztok Stanonik, direktor

Zdaj že 40 odstotkov prodaje ustvarimo pri Stabili-lusu. Zaradi boljšega obvladovanja tveganj moramo razviti še enega močnega kupca in v prihodnjem letu bomo zelo intenzivno delali na tem. Ker smo zadnji dve leti veliko vlagali v zobnike, bomo poiskali potencialne kupce, ki potrebujejo te zahtevne izdelke. Pričakujemo, da bomo v letu 2019 ustvarili za 38 milijonov evrov prihodkov od prodaje.

Na pravi poti

Ob koncu leta se želim zahvaliti vsakemu sodelavcu posebej za vloženi trud. Da smo na pravi poti, potrjujejo nagrade in priznanja, ki smo jih prejeli. Poslovni dnevnik *Finance* je našo tovarno uvrstil v izbor za naj tovarno leta in na podlagi odločitve strokovne komisije smo se uvrstili med tri finaliste. Časopis *Delo* pa nas je iz nabora 150 uspešnih malih in srednje velikih podjetij nominiral med deseterico za naziv Delova podjetniška zvezda 2018, na koncu nas je strokovna komisija izbrala za zmagovalca.

► Iztok Stanonik

VODENJE PROIZVODNJE PREVZEMA MIHA TUŠEK

Z njim smo se pogovarjali o spremembah, ki so potrebne za izboljšanje delovnih procesov. Njegova namestnica je Stanka Pintar.

Vodstvo vas je na čelo proizvodnje postavilo, da bi vzpostavili ustrezen sistem, ki ste ga enkrat že organizirali še na stari lokaciji. Podjetje dobro poznate, saj ste tu zaposleni že kar nekaj časa, kako boste ,zgrabili bika za roge', kot se je izrazil direktor?

Pravzaprav imamo zadnje mesece tega leta prehodno obdobje, zdaj sem vršilec dolžnosti vodje proizvodnje, moja namestnica pa je Stanka Pintar. Oba podjetje dobro pozna, saj je bila Stanka pred tem vodja prebiralnice, v Polycomu je zaposlena že 20 let, jaz pa sem v podjetje prišel leta 2005 kot konstrukter. Delal sem med drugim kot vzdrževalec orodij, bil sem vodja razvojne tehnologije, kasneje vodja proizvodnje, ko smo pred dvema letoma ustanovili orodjarski center, sem postal njegov vodja. Zdaj sem se vrnil v proizvodnjo, moj prvi cilj pa je, da do novega leta na novo postavimo strukturo, določimo odgovornosti, ki pritičejo posameznemu delovnemu mestu. Določiti torej moramo, kako bo po novem potekalo delo v proizvodnji. To bom poskušal čim bolj približati sistemu, ki smo ga imeli na stari lokaciji.

Pravite, da je proizvodnja pred dvema letoma dobro delovala, kaj se je zgodilo?

Zaradi selitve je prišlo do določenih težav – predvsem zato, ker procesov nismo optimirali po nekaterih standardnih metodah, temu smo posvetili premalo pozornosti in rezultat je bil, da učinkovitost proizvodnje ni na ravni, kot bi morala biti. Določen vpliv so imele tudi menjave nekaterih kadrov in ne nazadnje, da so zaposleni na novi lokaciji začeli delati na drugih strojih, kot so prej, zaradi česar so se začele pojavljati napake. Zaradi vsega tega se je vodstvo podjetja odločilo za zamenjavo odgovornih v proizvodnji. Pri odpravljanju težav ne nameravam odkrivati tople vode, proizvodnjo bom poskušal spraviti v utečene tire, da bomo delali po isti filozofiji, kot smo v Poljanah.

Razlike verjetno vseeno bodo, že zaradi širitve prostorov in novih strojev?

Proizvodna hala je zdaj idealna. Prej smo jo imeli v štirih ravneh, zdaj je v dveh. Res je tudi, da imamo zdaj novejšo opremo in da izdelujemo čedalje bolj kompleksne izdelke, ampak proces ostaja enak. Povečati moramo usposobljenost zaposlenih.

So vaši predhodniki tu padli na izpitu?

Kadrom je bilo posvečene premalo pozornosti. Ni se jih vzgajalo, niti jih niso vzpodbujali, rekel bi, da smo kar čakali. Mišljenje, da je projekt končan, ko neko orodje razvijemo in ga montiramo na stroj, je napačno. Daleč od tega: ko pride v proizvodnjo, je samo prototip. Zaposleni ga morajo vzeti za svojega in še kakšno leto traja, da je izpopolnjeno do te mere, da ustreza vsem standardom. V okviru tega je treba postaviti tudi pravila glede dela s tem orodjem in njegovega vzdrževanja ter kontrole izdelkov, predvideti je treba rezervne dele ... Mogoče smo temu v preteklosti posvečali premalo pozornosti. Saj tudi avtomobila ne vozimo naslednjih deset let po nakupu brez menjave olja, servisov. In zavedati se moramo, da so z orodjem povezani še roboti in da je temelj vsega pravzaprav proces. Vse to je treba združiti. Moj cilj je zaposlene povezati v ekipe: ena ekipa tehnikov bo povezovala avtomatizacijo, druga bo odgovorna za orodja, pomemben del tima so delavci ter njihovo rokovanje z orodjem, na koncu pa kontrola. Te ekipe bomo zgradili na novo.

Bodo delavci bolj vpeti v razvoj orodij, v njihove izboljšave?

Zagotovo. Ko smo bili v Poljanah, sem vztrajal, da se novo orodje čim prej prinese v proizvodnjo, tudi če še ni bilo dokončno razvito. Delavci so dajali pripombe, sodelovali so z razvojem in izdelek tako vzeli za svojega. To filozofijo bomo nadaljevali. Predhodnika sta, drugače, menila, da

mora orodje, ki pride v proizvodnjo, delovati. To pri našem tipu procesov ni mogoče in na ta način pogosto prihaja do konfliktov med zaposlenimi v razvoju in proizvodnjo. Primer: orodje nekaj časa po vpeljavi v proizvodnjo dobro deluje, potem pa se začnejo težave in razvoj očita proizvodnji neustrezno ravnanje. V resnici pa še vedno lahko govorimo o razvojnih težavah izdelka. Torej, moja naloga je, da ob pojavu tehničnih težav povežem ustrezne tehnične ekipe in se vključujem v njihovo skupno delo.

Ali bodo za uresničenje vaših ciljev potrebne tudi organizacijske spremembe v proizvodnji? S selitvijo v Dobje so bili imenovani trije izmenovodje ...

Ocenjujem, da te funkcije ne potrebujemo. Notranjo strukturo bomo postavili na novo, a večjih sprememb ne bo. Predvsem bomo jasno postavili pravila. Določili bomo štiri tehnične vodje, po dva bosta delala dopoldne in popoldne, vsak v svoji etaži. Vsaka izmena bo še naprej imela svojo skupinovodjo, v vsaki etaži po eno na izmeno, ki bo skrbela za organizacijo dela, za čistočo, vodjo opozarjala na težave in podobno.

Kako pa so zaposleni sprejeli vašo vrnitev?

Že od prej me poznajo, kot opažam, odobravajo spremembo. Videli so, da je treba nekaj spremeniti, saj je bilo kar precej napetosti. To zdaj poskušamo umiriti, določiti, kdo je za kaj odgovoren. Ni primereno, da nadrejeni zaradi slabih kosov pritiska na delavca, ki pakira, vsak pa mora korektno opravljati svoje delo. Z vsakim delavcem posebej smo se o tem pogovorili, organizirali izobraževanja, veliko se pogovarjamo. Stremimo k temu, da napake ne le odpravljamo, ampak odkrijemo razloge zanje in iščemo rešitve, ki bi preprečile, da bi jih spet ponovili. Odgovor: saj ne bom več, ni dovolj. Veliko večji poudarek bomo dali izobraževanju.

Vse to pa moramo graditi na zdravih medsebojnih odnosih. Če se pojavijo težave, morda zasebne stiske, ki vplivajo na posameznikovo delo, se moramo odprto pogovoriti, prostora za obtoževanja ne sme biti. Vsak ima svoje pravice in odgovornosti, tako kot v družini. Zaposleni do dolžni opozoriti na napake, ki jih opazijo. Naloga vodje je skoordiniirati, da odgovorni oddelek brez obtoževanj to odpravi. Vsak pa ima možnost podajati predloge za izboljšave, kar tudi spodbujamo.

Kako zahtevno bo postaviti stvari na svoje mesto in nato uspešno krmariti ladjo naprej?

Ker sem to delo že opravljal, mi je lažje, kot bi morda bilo komu novemu. Ko sem videl analize, sem hitro videl, kje je rak rana, ki jo je treba najprej odpraviti. Ampak vodenje proizvodnje je tek na dolge proge. Naučil sem se, da se pravi učinki ukrepov pokažejo sčasoma – tudi če nekaj na začetku deluje, včasih po določenem času zvedeni, in obratno: čeprav morda sprva kaže, da neki ukrep ni učinkovit, se rezultati pokažejo kasneje. Pričakujem, da bomo proizvodnjo po korakih postavili na ustrezno raven v prvih mesecih novega leta.

Je pod vašim okriljem tudi proizvodni del podjetja v Črnomlju?

Da. Trenutno moramo večji poudarek dati na Dobje, v Črnomlju proizvodnja teče ustaljeno. Tam je ekipa manjša, tudi ni bilo večjih kadrovskih pretresov, izdelki pa so tipski, manj zahtevni. To zadnje bo treba v prihodnje spremeniti, za nas bo pomembno, da bosta ekipi na obeh lokacijah enako usposobljeni.

► Milka Bizovičar

KAKO SPREJEMAMO STRATEŠKI NAČRT

Že oktobra smo začeli pripravljati strateški načrt poslovanja za prihodnje leto. Zajema tako cilje na področju prodaje kot tudi spremembe pri organizaciji in delu, ki bodo pripomogle k lažjemu doseganju zelenega rezultata poslovanja. Kako nastaja?

Plan pripravljamo na podlagi realnih napovedi prodaje naših kupcev za prihodnje leto in to tako za projekte, ki jih že imajo v serijski proizvodnji, kot tudi za tiste, ki jih bodo trgu ponudili prihodnje leto. To je plan novih naročil oziroma novih projektov, ki bodo v prihodnjih letih zagotavljali našo rast in za nadomeščanje izdelkov, ki jih bomo prenehali delati.

Na odhodkovni strani pri pripravi strateškega načrta upoštevamo poleg stroškov materiala in storitev še stroške dela in investicije. V letu 2019 načrtujemo manj dodatnih zaposlitev, kot jih je bilo letos. Zaposlovali bomo predvsem strokovno podkovan, izkušen, tehničen kader. Investirali pa bomo le v najnujnejšo proizvodno opremo, medtem ko smo v zadnjih dveh letih vložili veliko denarja v prostore in tehnologijo.

Ko bo strateški načrt sprejet, ga bo direktor predstavil vodjem oddelkov oz. kolegiju, poleg tega pa tudi pričakovanja vodstva za

posamezni oddelek. Na podlagi teh izhodišč, ki jih poda direktor, in izhodišč, ki jih predstavi vodja področja, in zastavljenih ciljev vodje pripravijo načrt razvoja posameznega oddelka. Pripravijo tudi ključne kazalnike oddelka, s katerimi spremljajo učinkovitost ter o tem poročajo na mesečnih kolegijih. Če se pojavijo odstopanja od zastavljenega plana, se pripravi načrt ukrepov za izboljšanje stanja. Ugotavljamo, da so poročanja na kolegijih neučinkovita, kar bomo v prihodnjem letu izboljšali. Načrtujemo tudi postavitev dodatnih finančnih kazalnikov ter učinkovitejše ukrepanje ob nedoseganju ciljev. Za vsako nedoseganje ciljev bo potrebno pripraviti podroben načrt za izboljšanje stanja.

Dolgoročni načrti

Poleg letnega načrta strateško planiranje obsega tudi pogled v naslednje petletno obdobje. Podjetje te dolgoročne načrte pripravi na podlagi dejanskih podatkov prihodnjega leta ter delno na podlagi predvidevanj, ki

jih ocenimo na podlagi pregleda prihajajočih novih tehnologij in trendov v panogi, prepoznavanja priložnosti ter ocene pričakovanih makroekonomskih trendov. Trende ocenjujemo tudi na podlagi izraženih pričakovanj in potreb kupcev.

Lani je bila rast prodaje izredno visoka v vseh evropskih državah, letos pa se je umirila. Hkrati je leto 2018 zaznamovala tudi visoka rast cen osnovnega materiala, ki je posledica velikega povpraševanja. Tega trenda pri pripravi predzadnjega poslovnega načrta nismo dovolj upoštevali. Ob vsem naštetem pa še vedno načrtujemo sedemodstotno letno rast prodaje v prihodnjem petletnem obdobju.

Zmanjšanje odvisnosti od ene panoge

Podjetje Polycom bo še naprej delovalo v segmentu avtomobilske industrije, si pa v prihodnjih letih želimo nekoliko zmanjšati odvisnost samo od ene panoge. Izdelki oz. procesi, ki jih bomo razvijali, bodo zahtevni in izdelani iz termoplastov. To bodo, na primer, zobniki, izdelki visoke natančnosti, hibridni izdelki med kovino in plastiko ter plastiko in katerim drugim materialom.

Ostaja tudi poudarek na izdelavi orodij, pri čemer je glavni cilj skrajševanje razvojnega cikla.

V zadnjih treh letih smo hkrati z razvojem novih izdelkov začeli razvijati tudi avtomatizacijo proizvodnje zanje. Področje avtomatizacij je za podjetje dokaj novo, zato nas čaka na tem segmentu še veliko priložnosti. Morda bomo že v nekaj letih sposobni razviti lastno avtomatizirano celico.

► **Mateja Šenk**

CELOSTNO UREJAMO VAROVANJE PODJETJA, INFORMACIJ, ZAPOSLENIH

Na podlagi zakonodaje, splošne uredbe Evropske unije o varstvu podatkov (GDPR) ter na podlagi potrebe po zaščiti informacij podjetja in zaposlenih smo se konec leta 2017 lotili projekta vpeljave informacijske varnosti.

Vodi ga vodja oddelka informacijske tehnologije Simon Oman, z njim pa pokrivamo štiri področja:

1. fizično varnost (odgovorna pooblaščen oseba za to področje je Ulrik Oblak, strokovni sodelavec s področja VZD, VO, Q),
2. informacijsko varnost (Simon Oman, vodja oddelka informacijske tehnologije),
3. varovanje informacij o zaposlenih (Barbka Rupar, vodja kadrovske službe),
4. varovanje informacij o dobaviteljih oziroma partnerjih (Iztok Černalogar, vodja strateške nabave in logistike).

Tako kot vsi sistemi v podjetju tudi področje informacijske varnosti deluje po principu vodenja NAČRTUJ, IZVEDI, PREVERI IN UKREPAJ, torej Plan-Do-Check-Act (PDCA). Za to smo pripravili več politik. Med njimi je tudi krovna politika informacijske varnosti, za katero sem odgovorna jaz in jo je odobrilo vodstvo podjetja. Velja za vse zaposlene kot tudi za zunanje sodelavce.

Tudi zaščita pred uničenjem podatkov

Namen je postaviti varnostna izhodišča za zaščito informacijskih sredstev podjetja pred nevarnostmi, bodisi notranjimi ali zunanjimi, tako namernimi kot naključnimi. Politika določa pravila in predpise, ki so obvezujoča za vse. Nanašajo se na splošne principe ravnanja, ki bi lahko pomenili ogrožanje informacijske varnosti v najširšem smislu, dostope v podjetje,

obdelave in shranjevanje podatkov, prenos in uničenje informacij znotraj in zunaj podjetja.

Cilji politike so zaščita podatkov pred nepooblaščenimi dostopi, uničenjem, odtujitvijo ali nepooblaščenim razkritjem, varovanje komunikacijsko-informacijskega sistema, ohranjanje celovitosti informacij. Omogoča tudi razpoložljivost informacij in virov, ko jih pooblaščenim potrebujejo, beleženje in reševanje kršitev politike in sledenje državnim zakonodaji ter zakonodaji EU.

Imenovana skupina in forum za informacijsko varnost

Direktor podjetja je imenoval skupino za informacijsko varnost, ki jo sestavljajo zgoraj omenjeni člani, in ji dodelil pooblastila in odgovornosti. Poleg imenovanja pooblaščenih oseb za varovanje informacij na posameznih področjih je vzpostavil tudi forum za informacijsko varnost, to je sestanke te skupine. Njihova naloga je koordiniranje kontrol varovanja informacij. Sestanki so najmanj dvakrat na leto in tudi po potrebi, ob večjih varnostnih incidentih.

Obravnavanje takšnih incidentov je opredeljeno v izvedbenem dokumentu politike, z naslovom »Upravljanje varnostnih dogodkov in incidentov«. Zajema pa zbiranje zahtev po analizi varnostnih okoliščin, zbiranje podatkov o dogodku, analiza dogodka in priprava poročila, izdelava ukrepov ter spremljanje njihovega izvajanja.

Hujše kršitve politike in postopkov, ki jih zagrešijo zaposleni, se obravnavajo po uradnih veljavnih postopkih. Kršitve varnosti morajo biti zabeležene v osebnih spisih zaposlenih.

► **Mateja Šenk**

ZAŠČITITI SE MORAMO PRED KIBERNETSKIMI NAPADI

Z digitalizacijo v podjetju se na naših podatkovnih bazah zbira in hrani čedalje več podatkov, ki so pomembni za naše poslovanje. Zelo pomembno je, da poskrbimo za njihovo zaščito.

Kar najbolje se moramo zaščititi pred morebitnimi nepooblaščenimi udori, ki so v svetu in tudi v Sloveniji čedalje pogostejši in povzročajo veliko gospodarsko škodo. Spomnimo se: sredi maja 2017 so hekerji v 99 državah izpeljali 91.000 udorov v sisteme, kar je bil najobsežnejši kibernet-ski napad v zgodovini. Osem žrtev je bilo tudi v Sloveniji, med njimi novomeški Revoz. Proizvodnja jim je zaradi tega zastala za več izmen, poleg izpada proizvodnje 400 vozil je nastala dodatna škoda na opremi in zaradi dodatnega dela, so poročali mediji.

V Polycomu smo se zaščite lotili sistematično in celovito: pripravili smo ukrepe, na podlagi katerih bomo skrbeli za varovanje

opreme, ki zagotavlja digitalizacijo podatkov, poskrbeli bomo za boljšo zaščito vseh mobilnih naprav v podjetju, še posebej tistih, ki jih uporabljamo za spremljanje proizvodnje v realnem času, in za računalniško opremo nasploh.

Omejen dostop do brezžičnega omrežja

Uredili bomo tudi dostopnost našega brezžičnega omrežja za obiskovalce. Zdaj se lahko vanj prijavljajo neomejeno in kadarkoli, če imajo vstopno geslo, po novem pa bodo na recepciji lahko dobili enkratno geslo, ki bo časovno omejeno – odvisno od potrebe gosta. S tem bomo tudi razbremenili mrežo, na podlagi podatkov o tem, s katere dostopne točke se zunanji upo-

rabniki najpogosteje priklapljajo na naše brezžično omrežje, pa tudi te točke ustrezno razbremenili. Vzpostavili smo namreč sistem, ki nam omogoča, da te prijave zunanjih uporabnikov lahko nadziramo. In sicer dobimo poleg informacije, na kateri dostopni točki se prijavijo v mrežo, tudi podatke o njihovi dejavnosti, torej, katere spletne strani pregledujejo v času, ko so povezani na naše omrežje.

Določena merila bodo veljala tudi za zaposlene. Omejili bomo dostop do nekaterih spletnih naslovov, med njimi bodo, na primer, nekatera družbena omrežja, posebej tista, za katera vemo, da se na njih nahajajo virusi in se aktivirajo, ko uporabnik klikne na to spletno stran. Virus se najprej prenese na računalnik in se nato lahko zelo hitro razširi po celotni računalniški mreži po celotnem podjetju, na vseh lokacijah. O nevarnostih, ki jih omogoča elektronska tehnologija, poskušamo čim bolj obveščati svoje zaposlene, nekateri sodelavci kličejo v oddelek informatike, še preden odprejo elektronsko pošto, ki se jim zdi sumljiva. To zelo pozdravljamo.

Ob tem velja poudariti, da nikakor ne gre za nadzor nad posamezniki, ampak da vzpostavimo pregled nad podatki, ki se vnašajo in prenašajo po naših mrežah in bi potencialno lahko ogrozili naše procese.

Zaščita z več omrežji

Dejstvo je, da so napadalci vedno korak naprej. Ko si izberejo tarčo, že najdejo njeno šibko točko. Naša naloga je, da poskrbimo za tolikšno raven zaščite, da zanje ne bi bili zanimivi. Med načini, kako udirajo v sisteme, je tudi, da prevzemajo identiteto

zaposlenih: nekdo se na primer identificira kot interni uporabnik in pošlje pošto z virusom zaposlenemu, ta pa jo, misleč, da mu piše sodelavec, odpre in s tem aktivira virus, ki se potem razširi po mreži.

Eden od korakov do večje zaščite podatkov, ki nastajajo v podjetju, je bil, da smo vzpostavili dve omrežji, industrijsko, v katero so povezani stroji, ter poslovno. Varuje se vsako posebej, ločeno je tudi tehnično omrežje, prav tako mreža z varnostnimi kopijami (back-up), ki bi jo uporabili v primeru napada za vzpostavitev zadnjega zabeleženega stanja.

Pomemben prispevek zaposlenih

Za dodatno zaščito imamo pri telefonskem operaterju zakupljeno storitev, ki lahko filtrira

določeno pošto, a kot rečeno, zaposleni k informacijski varnosti podjetja lahko pomembno prispevajo. Tehnološka zaščita ne pomaga, če zaposleni niso seznanjeni z nevarnostmi in zaščitnimi ukrepi. Vsako spremembo, nenavadno obnašanje računalnika, ki jo zaznajo v delovanju sistema, je pomembno čim prej sporočiti v oddelk za informatiko, še prej pa ugasniti računalnik in kabel iztakniti iz omrežja, da se morebitni virus ne bi mogel širiti.

Nekaterih nevarnosti se zaposleni zavedamo, a izobraževanja na tem področju ni nikoli dovolj, sploh, ker se razvijajo nove in nove metode napadov.

Tehnologije in telefoni

Kot omenjeno, smo v Polycomu oblikovali določeno politiko va-

rovanja, na podlagi katere smo oblikovali dokument, etični kodeks, ki zaposlene zavezuje k bolj zavestnemu ravnanju pri uporabi tovrstne tehnologije. V prvi vrsti hočem tu izpostaviti mobilne telefone. Na njih bo do službene pošte mogoče dostopati samo z dodatnim geslom. Veliko pozornost bomo morali nameniti varnejšemu dostopanju do sistemov v podjetju, ki jih pooblaščenim zaposlenim lahko upravljajo z mobilnih naprav. V mislih imam, na primer, uporabo mobilnih naprav za spremljanje informacij v proizvodnem informacijskem sistemu Hydra, ki je ob nepazljivi uporabi za napadalce lahko vstopna točka v naše podjetje. Za te namene bo treba dosledno ločevati zasebne in službene telefone, ki pa jih bomo še dodatno zaščitili.

► **Simon Oman**

POSLOVNE SKRIVNOSTI MORAJO OSTATI V PODJETJU

Pomemben del politike informacijske varnosti se nanaša na zaposlene, in sicer tako na njihova ravnanja kot na podatke o njih.

Namen politike človeških virov, kot smo poimenovali ta del projekta informacijske varnosti, je zmanjšati tveganja zaradi človeških napak, kraje, poneverbe ali zlorabe ter zaposlenim in nekdanjim zaposlenim preprečiti nepooblaščen odtujitev informacij in podatkov. Velik del pravil je samoumevnih in za zaposlene ne pomenijo nič novega, le uradno smo jih zapisali. Njihovo izpolnjevanje bomo nadzorovali z rednimi notranjimi presojami. Za vse zaposlene sicer dokument predvideva tudi

ozaveščanje in usposabljanja o informacijski politiki in postopkih, ki jih uvajamo. Izpostavljam pomembnejše.

Skrbnost pri zaposlovanju

Pred zaposlitvijo kandidata je kadrovska služba dolžna preveriti, ali izpolnjuje vse zahtevane pogoje za zaposlitev na določenem delovnem mestu, vključno s podatki o njegovi prejšnji zaposlitvi ter po potrebi tudi druge reference. Kandidat izpolnjevanje zahtev dokazuje z ustreznimi javnimi ali zasebnimi listinami.

Vključevanje varnosti v delovne obveznosti

Pri zaposlenih govorimo o več področjih in ravneh varnosti. Nanašajo se na nadzor njihovega vstopanja v podjetje, njihovo fizično in informacijsko varovanje ter varnost opreme, ki jo uporabljajo, in na varovanje intelektualnega

PO PODJETJU LE ŠE Z REGISTRACIJSKO KARTICO

Vstopanje v podjetje in v posamezne dele stavbe s pomočjo osebnih registracijskih kartic ter evidentiranje obiskovalcev sta dva izmed ukrepov, ki smo jih zapisali v načrt za povečanje fizične varnosti v podjetju.

Glavni namen dokumenta je določiti pravila za bolj regulirano gibanje v objektu ter na njego-

vem zunanjem območju, kakor tudi za vhode in izhode iz njega. Čeprav ta pravila v obliki, kot so

zapisana zdaj, še niso dokončna, ampak jih bomo prilagajali, dokler ne dosežemo optimalnega stanja, morajo biti z njim seznanjeni vsi zaposleni, saj prinašajo pomembne novosti.

S tem dokumentom urejamo fizično varovanje poslovnih prostorov in okoliša podjetja, pravila pri vstopanju v objekt v delovnem času in zunaj njega, registriranje prihoda in odhoda z dela, pravila pri dostopanju obiskovalcev, vzdrževalcev, pogodbenih sodelavcev in intervencijskih služb, varstvo pred požarom, varnost in zdravje pri delu in tehnično varovanje. Novosti uvajamo postopoma, predvidoma do konca letošnjega leta bomo projekt končali.

V okviru projekta bomo na vidna mesta postavili posebne označbe in opozorila, ki zaposlene in obiskovalce obveščajo in usmerjajo pri ravnanju glede fizične varnosti v podjetju.

alne lastnine podjetja. Poglejmo podrobneje:

- Vstopi v podjetje in iz njega.

Vsi zaposleni in pogodbeni sodelavci, ki delajo v Polycomu neprekinjeno najmanj tri mesece, so se ob vstopanju v podjetje dolžni registrirati s kartico in z njo tudi potrditi odhod.

- Oprema. Postopek za pridobitev opreme, ki jo potrebuje novozaposleni pri opravljanju svojega dela, sproži vodja organizacijske enote, ki delavca sprejme. Ko ta odhaja iz podjetja, pa mora kadrovska služba ali nadrejeni preveriti, ali je vso opremo vrnil.

Pooblaščen osebe, ki izdajo kakršno koli opremo, so dolžne voditi ustrezne evidence.

- Intelktualna lastnina podjetja. Zaposleni so se dolžni seznaniti z veljavnimi predpisi na tem področju. Varovati morajo vse avtorske in sorodne pravice ter pravice industrijske lastnine, ki pripadajo podjetju.

- Poslovni podatki. Delavci so dolžni varovati poslovne podatke, ki jih zvedo v času zaposlitve, in to tudi po koncu delovnega razmerja v podjetju. O tem se za večjeje tudi v Izjavi o zaupnosti.

- Kadrovske evidence. Z njimi in drugimi občutljivimi podatki o zaposlenih mora kadrovik upravljati v skladu z zakonodajo.

- Podoba v javnosti. Zaposleni lahko dajejo izjave javnosti le v primeru, če direktor podjetja prej to potrdi.

- Ključni. Kartice, kode in ključne, ki jih imajo zaposleni za dostopanje do različnih prostorov v podjetju, so last Polycoma. Z njimi morajo skrbno ravnati in jih hraniti, posojanje ni dovoljeno.

► Barbka Rupar

Kaj se spreminja?

Za zaposlene je gotovo največja sprememba, da lahko vstopajo skozi vsa zunanja vrata samo s pomočjo osebne kartice, ki bodo tudi nadomestile ključe. Zaposleni jo morajo vedno imeti pri sebi, za študente in praktikante bomo imeli drugačno rešitev.

Kartice ne odklepajo vseh vrat, katera pa, določijo vodje za vsakega zaposlenega posebej, in sicer tako, da ima dostop do vseh tistih oddelkov (in samo do njih), kjer poteka njegov delovni proces. Pri podeljevanju teh pravic bomo bolj natančni, kot smo morda bili v preteklosti.

Druga večja sprememba pa je evidentiranje vseh prihodov oseb, ki niso zaposlene v podjetju. V načrtu za povečanje fizične varnosti v Polycomu je določeno, kje obiskovalci sploh lahko vstopajo, podrobno je opisan postopek evidentiranja in način seznanitve z internimi pravili na območju/v oddelku, kjer se bodo gibal. Ta pravila se nanašajo tako na vzdrževalce sistemov, strojev in naprav kakor tudi obiskovalce, kot so naši kupci, presojevalci in nadzorniki različnih zunanjih služb.

Posebej pa so določena tudi pravila za različne izvajalce in druge obiskovalce, ki se gibajo zunaj objekta. Tu je največ sprememb za voznike, ki delajo v logistiki.

► **Ulrik Oblak**

VARNOSTNA POLITIKA ZA DOBAVITELJE

V okvir varnostne politike je treba umestiti tudi odnose z dobavitelji. S pravili hočemo zagotoviti zaščito naših virov in informacij.

Pravila, ki smo jih določili v Varnostni politiki za dobavitelje, se nanašajo na celoten cikel našega odnosa s posameznim dobaviteljem: od ugotovljene potrebe in izbire dobavitelja do njegovega ocenjevanja in preverjanja.

Dobavitelji imajo dostop do nekaterih zaupnih podatkov v podjetju. Da bi jih zaščitili, bomo v pogodbi o zunanjem izvajanju storitev vključili določbo o zaupnosti tako pridobljenih podatkov.

S takim dogovorom se bo dobavitelj zavezal, da bo kot poslovno skrivnost varoval pridobljene podatke o organiziranosti podjetja, njegovi strojni, programski in drugi opremini. Zavezal se bo tudi k varovanju drugih podatkov, če

bi z njihovim razkritjem tretjim osebam lahko kakorkoli ogrozil ali škodoval podjetju in tudi drugim organizacijam ali osebam, s katerimi podjetje sodeluje. Dogovor bo določal tudi, da sme pridobljene podatke uporabljati samo na način, določen v pogodbi, v času veljavnosti pogodbe in v določenem roku po njenem preteku.

Glede na oceno tveganja bomo v pogodbi vključevali različne informacije, vezane na izdelek oz. storitev, ki jo zagotavlja dobavitelj, relevantna določila iz Krovne varnostne politike, opis posameznih odgovornosti, postopek obvladovanja sprememb ...

► **Iztok Černalogar**

S STANDARDIZACIJO PROCESOV SPROŠČAMO STROJE

Za kupca Nexans proizvodimo precej tipov brizganih izdelkov z inserti, količine pa so majhne. Proces smo v preteklosti deloma že avtomatizirali, s skokovitim porastom naročil pa smo se odločili za optimizacijo – standardizacijo.

Za kupca Nexans proizvodimo družino izdelkov, ki so sestavljeni iz okroglega inserta – to je nekakšen klobuček (*Kragenhulse*) – in brizganega dela v obliki kanala. Nexans namreč dela kabelske snope – ožičenja, ki jih vgrajuje v te plastične izdelke. Inserti se za različne kode med seboj razlikujejo tako po obliki in velikosti (premer in višina) kot tudi po materialih, iz katerih so narejeni – najpogostejše so iz medenine (mesinga) ali aluminija. Končni plastični izdelki pa se ločujejo še po razdaljah med za brizganimi inserti.

Dva sistema za proizvodnjo

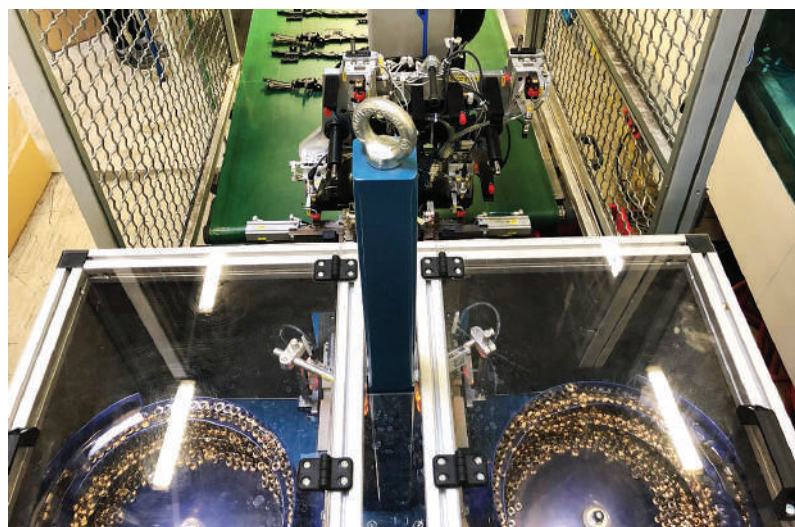
Izdelki, ki jih proizvodimo za kupca Nexans, so si torej podobni,

kar zahteva enak delovni proces. Ugotovili smo, da je mogoče sisteme za pripravo insertov standardizirati. Z ekipo sodelavcev v Črnomlju, konstruktorjem Martinom Ileničem in elektronikom, programerjem in razvojnim tehnologom Markom Željkom smo razvili dva dozirna sistema, nadgradilo in izdelalo ju je podjetje Lovran. Na naprednejšem stroju, ki smo ga postavili ob stroj številka 104 za brizganje plastike s kartezičnim robotom in že deluje, je mogoče izdelovati vse kombinacije izdelka.

Pri menjavah bodo zaposleni odstranili zgornjo enoto in jo preprosto nadomestili z novo. Ker so te enote na podstavku kot ce-

lota, je sistem primeren za hitro menjavo in je takoj uravnan. To ni pomembno samo z vidika porabe časa, ampak ker je pri vstavljanju insertov izjemno pomembna natančnost. Spremeniti moramo le program za nastavitev orodja in zamenjati ploščo, na kateri je dozirni sistem (doziranje različnih insertov – puše, pločevine na drugačnih rastrih), seveda poleg zamenjave orodja za brizganje ter prijemala na robotu.

Drugi dozirni sistem, ki je tako kot prvi namenjen za proizvodnjo v Črnomlju, bomo zagnali predvidoma v prvih mesecih novega leta, uporabljali pa ga bomo samo za pripravo insertov (klobučasti insert – *Kragenhulse*). Dozirni sistem bo sposoben pokriti celotno družino teh insertov. Dozirali in pripravljali bomo lahko do dva različna inserta hkrati. Nameščen bo na fiksnem podstavku, zraven stroja 128, sistem pa bo posluževal robot SCARA znamke Epson. Robot bo nato na ploščo (ki ima nastavke za odlaganje teh insertov na primernem rastru) na ustrezen raster pripravil inserte.

Nexans Fleksibilni dozirni sistem – stroj 104 (RP17-0015)

Pri menjavi izdelka bo treba poleg robotskega prijemala na tem sistemu zamenjati samo ploščo ter spremeniti program na krmilniku. Dozirni sistem z Epsonovim robotom SCARA pa bo ostal na svojem mestu ob stroju za brizganje.

Prenos izkušenj na druge kupce

Pred razvojem te standardizacije smo za vsak izdelek, ki je imel drugačen insert ali drugačen raster, pri zunanjih izvajalcih naročili svoj sistem ter ga priključili k stroju. Tako smo za vsak izdelek uporabljali drug stroj. Vse do lani, ko se je število naročil skokovito povečalo, smo to še zmoogli, potem pa je začelo primanjkovati primernih strojev s primernimi roboti in tudi prostora.

Sistem, ki smo ga razvili, in znanje, ki smo ga ob tem pridobili, bomo s pridom uporabili pri nadaljnji avtomatizaciji in standardizacijah dvokomponentnih izdelkov za druge kupce. Zaradi te inovacije smo tudi konkurenčnejši pri ceni.

► Peter Mencin

SKRBIMO ZA OSEBNE ODNOSE S (POTENCIALNIMI) STRANKAMI.

Oseben stik s kupci je zelo pomemben. Tako s potencialnimi kot s tistimi, s katerimi že sodelujemo. Zadnji meseci v letu so za projektno pisarno zato posebej dinamični.

Letošnje leto sklepamo po pričakovanjih. Posebej uspešni smo bili pri pridobivanju poslov za plastikarno, saj smo načrtovano vrednost prodaje presegli že v novembru. Prav temu delu posla smo sicer letos namenili večjo pozornost. Sklenili smo prve pogodbe z novim kupcem iz Italije, to je Ufi filters, s še nekaterimi smo navezali prve stike, iščemo pa še nove priložnosti na trgu. Predvsem se želimo osredotočiti na področja, kjer znamo dosega ti višje dodane vrednosti, kot so npr. zobniki.

V zadnjih mesecih smo se srečali z več potencialnimi novimi kupci. Obiskali smo nemški podjetji SGF in Denso Automotive, ki poslujeta v avtomobilski panogi, enako pa velja tudi za švicarski EAO, predstavniki katerega so bili pri nas v novembru. S stališča razpršitve portfelja smo posebej zadovoljni s stiki z nemškim podjetjem Seuffer, ki deluje v elektroindustriji, z njihovimi predstavniki smo se že srečali v Polycomu.

Obisk še ne pomeni novega posla

Tovrstni stiki seveda še ne pomenijo, da smo že dobili posel. Na pogovoru pri Denso Automotivu smo bili prvič in skupaj s predstavnikom našega orodjarskega razvojnega centra vzbudili njihovo zanimanje, tako da načrtujejo obisk pri nas v letu 2019. Pri SGF

smo korak naprej: pripravili smo jim nekaj ponudb in bili dokaj konkurenčni. V začetku leta bodo pri nas delali presojo (*audit*), po kateri nas bi že lahko potrdili kot potencialnega dobavitelja.

V Polycomu se držimo pravila, da se redno srečujemo tudi s podjetji, ki so že naši kupci. Potem ko smo uspešno prestali presojo podjetja ebm-papst iz St. Georgna, smo se ob njihovem obisku pri nas pogovarjali o konkretnih ponudbah. Pričakujemo, da bomo kmalu v začetku leta sklenili kakšen posel. V splošnem pa je namen naših srečanj tudi pogovor o morebitnih problematičnih stvareh, če gre za večji projekt, in podobno.

Dnevi dobaviteljev

Zanimivi so dnevi dobaviteljev, ki jih organizirajo naši kupci. Koli kor le lahko, se jih udeležujemo, saj je to priložnost za srečanje z drugimi partnerji našega kupca ter za izmenjavo mnenj. Bili smo denimo v Stabilusu, TE, Ufi filtrih in nazadnje v BSH Nazarjah. Na tovrstnih dogodkih kupec po navadi razglasi tudi najboljšega dobavitelja. Ta izbor skupaj z druženjem z njihovimi drugimi partnerji da sliko, kako pomembno, razvojno naravnano ... je posamezno podjetje za stranko.

► Tomaž Sajovic

S SISTEMATIČNIM PRISTOPOM DO IZBOLJŠAV

Podjetje lahko učinkovito rešuje težave in izboljšuje procese samo s pomočjo orodij, ki zagotavljajo sistematičen pristop. V Polycomu uporabljamo orodje A3.

Prednost te metode je, da time vodi skozi vse korake, na podlagi katerih naj bi odpravili problem oziroma izboljšali proces. Omogoča tudi preglednost, saj ne vključuje številnih strani informacij, grafov in poročil, ampak ekipa vse pomembne informacije (poročilo) po korakih zapiše na papir velikosti A3 (po tem ima metoda tudi ime).

Določi-meri-analiziraj-izboljšaj-nadziraj

V Polycomu metodo A3 uporabljamo po metodologiji DMAIC: določite, merite, analizirajte, izboljšajte, nadzirajte (*Define, Measure, Analyze, Improve, Control*).

V prvem koraku opredelimo problem, ga podkrepimo s podatki, da ga vsi razumejo, opredelimo cilje in roke, do kdaj mora biti končana posamezna faza projekta in do kdaj projekt kot celota. V drugem koraku opišemo trenutni postopek, pričako-

vane rezultate in podatke s čim več virov o dejanskih meritvah, napakah. Sledi analiza podatkov, ugotavljanje odstopanja od želenih rezultatov, razlogi za to. V četrtem koraku ekipa oblikuje inovativne in kreativne rešitve, ki bodo odpravile in preprečile težave ter rešitve tudi uvede. Ko je proces izboljšan, sledi še zadnji, peti korak, in sicer je treba določiti ukrepe, ki bodo zagotovili trajne rezultate, torej, da se proces ne vrne nazaj na 'stari način' dela.

A3 kot način razmišljanja

Za organizacijo je bolj kot rešitev konkretnega problema pomembno, da člani timov osvojijo t. i. način razmišljanja A3, da to postane kultura reševanja problemov. Torej, da vedno, ko se pojavi težava, iščemo vzroke in jih odpravimo tako, da se ne bodo več ponovili.

Trenutno izboljšave po metodi A3 delamo na štirih projektih. To

so zmanjšanje reklamacij, vzdrževanje kot pot do zmanjšanja zastojev ter povečanje usposobljenosti zaposlenih v proizvodnih procesih.

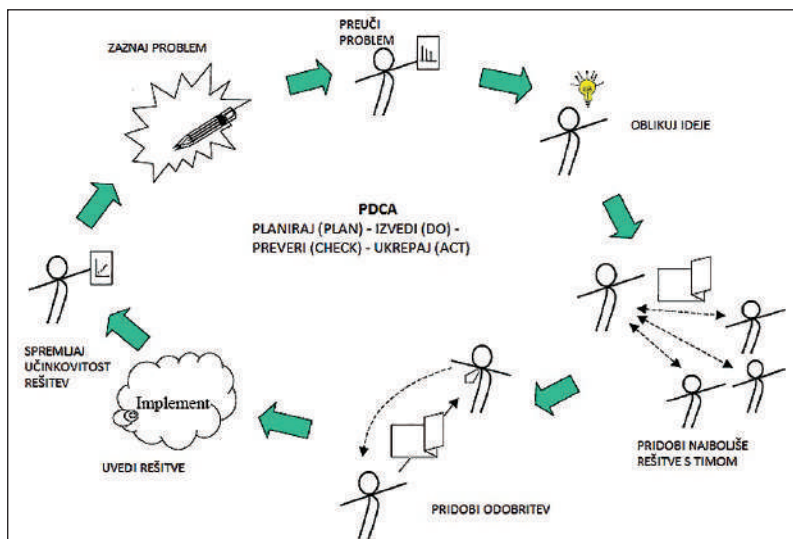
Pri zadnjem zdaj opravljamo meritve. Vsak zaposleni mora glede na delovno mesto imeti določena znanja in veščine. S pomočjo podrobnih vprašalnikov ocenjujemo dejansko stanje, na podlagi analiz bodo po potrebi sledila usposabljanja ipd. ter ponovna merjenja, s katerimi bomo preverili, koliko se je stanje izboljšalo.

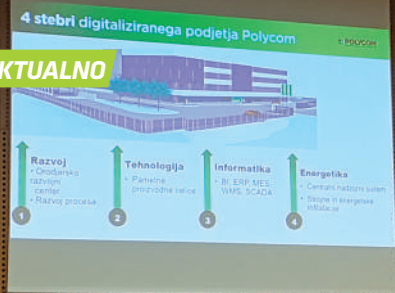
Gemba pregledi

Filozofija vitke proizvodnje, ki temelji na nenehnih izboljšavah v podjetju, poudarja pomen gemba. To prevedeno iz japonščine pomeni 'pravi kraj' oz. 'najpomembnejše mesto, kjer se zgodi resnično delo'. Proti koncu leta smo ponovno uvedli t. i. gemba preglede, obisk vodstva v proizvodnji, ki so bili že dobro vpeljani na stari lokaciji. Gre za zadnjo, četrto fazo interne presoje.

Oba direktorja ter še trije člani kolegija se enkrat mesečno sprehodijo skozi proizvodnjo, da se seznani z delom, urejenostjo, morebitnimi težavami ter vzroki zanje. »Pojdi in glej« je prvi element gemba sprehoda. Njegov glavni cilj pa je podrobno preučiti stanje v proizvodnji in poiskati njene problematične dele skozi pogovor z zaposlenimi. Iz tega izhaja drugi element, ki je »vprašaj, zakaj«. Vodja na gemba pregledu ni zato, da bi presodil in pregledal rezultate, ampak da sodeluje z ekipo in da skupaj poiščejo težave. Osredotoča se na iskanje šibkih točk procesa, ne na ljudi.

► Boris Šturm

PO DIGITALNI KONFERENCI ŠE NA OGLED NAŠE TOVARNE

Organizatorji mednarodne konference o kompetencah za digitalizacijo slovenskih podjetij so nas povabili, da smo 200 udeležencem predstavili našo digitalizirano tovarno, ki so si jo lahko tudi ogledali.

Predstavili smo tehnološke in informacijske rešitve, na katerih temelji Polycomova nova, po načelu četrte industrijske revolucije zgrajena tovarna. Pojasnili smo, da smo procese razdelili v štiri stebre: razvoj, tehnologijo, energetiko in informatiko in zagotovili, da iz vsakega od teh področij prejemamo povratne informacije o procesih.

Sledimo trendom

Že to, da smo bili v natečaju za naj tovarno leta poslovnega dnevnika Finance izbrani med tri najboljša podjetja v Sloveniji, ki delujejo po načelu industrije 4.0, je dovolj velik pokazatelj, da smo pri postavljanju sistemov naredili prave korake. Še dodatno potrditev, da naša tovarna popolnoma sledi trendom digitalizacije, smo dobili na tej konferenci.

Prav ta konferenca pa je pokazala, da je v podjetjih še kar nekaj zmede, ko gre za razumevanje nekaterih pojmov. Digitalizacijo se napačno enači z robotizacijo proizvodnje, tudi z elektronskim poslovanjem.

Industrija 5.0

Za Polycom lahko rečemo, da je digitalizirana tovarna. Pomeni, da imamo vse enote v proizvodnji povezane v omrežje, da so vanj vpeti tudi vsi krmilniki in roboti, iz katerih zaposleni prejemajo informacije v realnem času.

Naslednja stopnja digitalizacije je robotizacija oziroma industrija 5.0. Pomeni, da podjetje v proizvodnjo vpeljuje umetno inteli-

genco – robote. Ti opravljajo ponavljajoča se dela, zaposleni jih upravljajo. Na konferenci je bilo govora o tem, da se je v industriji 4.0 pozabilo na delavce, ki upravljajo opremo, industrija 5.0 pa je bolj osredotočena prav na njihovo vpetost v proizvodnjo. Kadri morajo na tej ravni imeti več znanja, saj se ukvarjajo s stabilnostjo procesov.

Navdušeni nad našimi roboti

Po koncu prvega konferenčnega dne so udeleženci imeli možnost vodenega ogleda naše tovarne. Vrata smo jim odprli na pobudo Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS, ki je dogodek organiziral. Obiskovalce smo razdelili v skupine in jih podobno kot na našem dnevu odprtih vrat popeljali skozi tovarno po poti izdelka od naročila do odpreme. Obiskovalce so najbolj navdušili roboti v proizvodnji ter popoln nadzor nad kakovostjo izdelkov, ki jo zagotavljajo optični senzorji z lasersko svetlobo.

► Simon Oman, Barbka Rupar

Toni Golob, kompetenčni centri KOC, predstavnik organizatorja konference:

»Polycom smo za obisk izbrali, ker je tovarna nova in prva v celoti industrija 4.0 v Sloveniji. Zelo sem se veselil tega ogleda in sem še bolj fasciniran, kot sem pričakoval, da bom, čeprav sem imel že na začetku visoka pričakovanja. Podjetje je večje, kot sem si predstavljal. Z mojega strokovnega stališča mi je najbolj zanimivo, da delajo na kadrih, da se usposablajo.«

PAMETNA TOVARNA NAM JE PRINESLA NOMINACIJO IN ZMAGO

Novo podjetje v Dobju nam je prineslo večjo prepoznavnost. Poslovni dnevnik Finance nas je nominiral za tovarno leta, časopis Delo pa za naziv podjetniška zvezda leta, ki smo ga na koncu tudi osvojili.

Najprej so nas v natečaj nominirali pri dnevniku *Finance*. »Predstavljamo dobre prakse s področij digitalizacije proizvodnje in poslovanja. Govorimo o tehnološki naprednosti, kot so robotizacija, oblak, internet stvari, ter učinkovitosti proizvodnje ter energetske učinkovitosti in skrbi za varstvo okolja,« je urednica projekta pri *Financah* Sabina Petrov predstavila poglobljene kriterije za sodelovanje na natečaju.

Za sodelovanje smo se odločili, ker so projekt tovarna leta začeli

li kmalu po naši selitvi – ocenili smo, da imamo v novih prostorih in procesih vgrajenih veliko dobrih rešitev in je prav, če o tem seznanimo tudi širšo javnost.

Finalisti tovarne leta

Odgovoriti smo morali na vprašalnik, iz katerega je strokovna komisija lahko razbrala med drugim stopnjo naše naprednosti pri uporabi sodobnih tehnologij pri procesih. Nato so si proizvodno sodelujočih podjetij ogledali predstavniki revizijske družbe KPMG ter ugotovitve s terena

ovrednotili ter ocenili in na koncu predlagali tri finaliste. Poleg Krke in Domela, ki sta lani prav tako gradila, smo bili izbrani tudi mi.

Na zaključnem dogodku, ki ga je gostilo podjetje Iskratel, smo komisiji še enkrat predstavili ključne dejavnike uspešnosti poslovanja ter naprednost naših proizvodnih procesov. Naziv tovarna leta je na koncu osvojilo podjetje Krka, a v Polycomu smo bili kljub temu zadovoljni z uvrstitvijo med tri najboljše. Verjamemo, da je naše podjetje v resnici na tem področju zelo napredno. Oprema, ki jo imamo, nam je omogočila, da smo povezali vseh 90 strojev na obeh lokacijah v omrežje, da komunicirajo med seboj in da vse v realnem času prikazujejo na terminalih ter dajejo potrebne informacije zaposlenim. Govorimo torej o digitalizirani in pametni tovarni, ki jo določajo vgrajeni sistemi, ki se povezujejo v centralni nadzorni sistem.

Podjetniška zvezda 2018

Časopis *Delo* pa nas je v izbor za Delovo podjetniško zvezdo nominiral na podlagi finančnih analiz, ki jih je naredila Agencija Republike Slovenije za javnopravne

evidence in storitve (Ajpes). Predstavljenih je bilo deset malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji, deset podjetniških zgodb, novembra pa je naš direktor Iztok Stanonik na velikem gala dogodku pred nekaj sto gosti stopil na oder kot zmagovalec.

Ugledno strokovno komisijo v sestavi: Stojan Petrič, predsednik nadzornega sveta Kolektorja, Valerij Arakelov, lastnik in direktor Rimskih term, Aleš Cantarutti, državni sekretar na ministrstvu za gospodarski razvoj, profesor na ljubljanski ekonomski fakulteti Marko Jaklič, Andrej Orožen, soustanovitelj in direktor podjetja Dewesoft ter dobitnik nagrade za leto 2017, predsednik uprave KD Skladi Luka Podlogar ter direktorica družbe Deloitte v Sloveniji Barbara Žibert Kralj, je naše podjetje prepričalo z rastjo poslovanja, usmerjenostjo v digitalizacijo, uspešnim poslovanjem na zahtevnem svetovnem avtomobilskem trgu, vlaganjem v izobraževanje zaposlenih in potencialom uspešnega nadaljnega poslovanja.

Potrditev dobrega dela

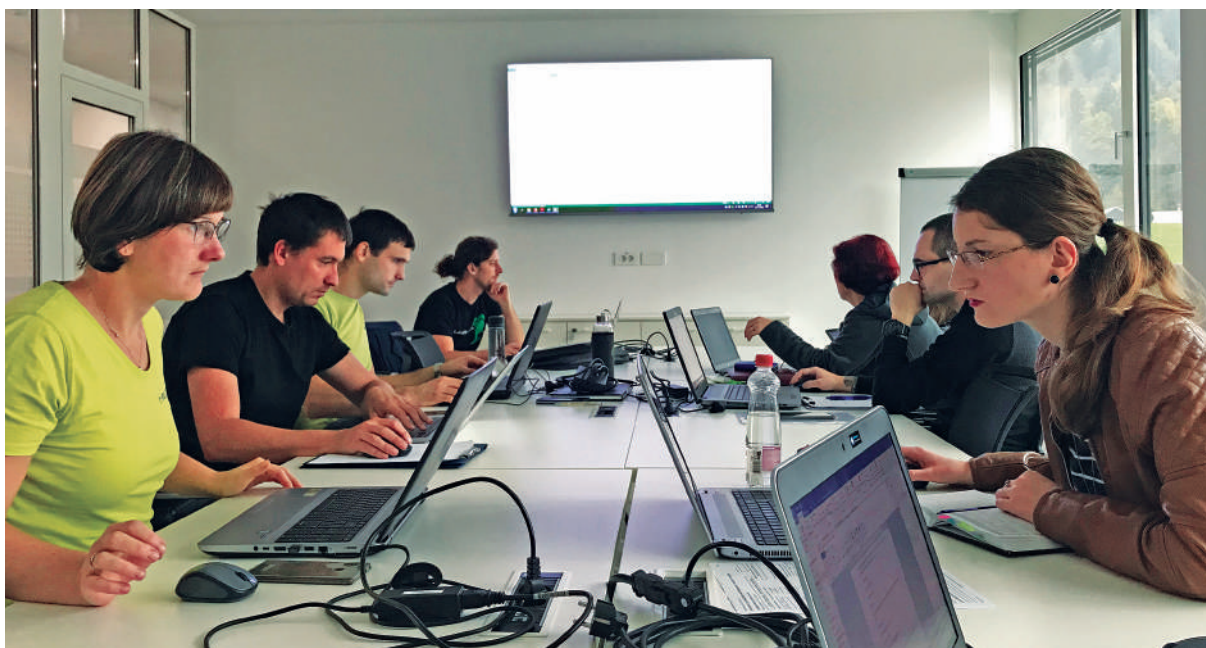
Nagrade smo zelo veseli. Za nas je to potrditev dobrega in sistematičnega dela v podjetju vsa tri desetletja. In tudi, da smo na pravi poti, da sprejemamo prave odločitve in imamo pravo vizijo. Direktor Iztok Stanonik je ob prevzemu nagrade poudaril, da imate zasluge zanjo vsi zaposleni: »Če ne bi imel za seboj ekipe, si ne predstavljam uspehov. Zelo jim zaupam.«

Nagrada je pomembna tudi z vidika večje prepoznavnosti našega podjetja in posledično lažjega pridobivanja novih kadrov ter dodatnega zaupanja kupcev.

► **Mateja Šenk, Simon Oman**

Fotografije arhiv Polycoma in časopisa Delo

PRVA USPOSABLJANJA V E-UČILNICI

Testno preizkušanje aplikacije Moodle, ki je namenjena usposabljanju zaposlenih po e-učilnici, je pokazalo, da bodo pred začetkom uporabe potrebni le manjši popravki.

Še v fazi razvoja programa Moodle smo želeli zaposlene seznaniti s tem sodobnim in učinkovitim načinom usposabljanj, ki ga v prihodnje želimo kar najpogosteje uporabljati ter tako skrajšati čas, ki je potreben za mentorstvo. Na prvih usposabljanjih je bilo približno deset zaposlenih iz različnih oddelkov, namen pa je bil predvsem seznanitev s programom in načinom uporabe.

Tudi za navodila za delo s stroji

Moodle sicer omogoča različna usposabljanja, na začetku je odprt le modul za usposabljanja o varstvu in zdravju pri delu ter o požarni varnosti in prvi pomoči. V okviru tega so zaposlenemu na voljo različna e-gradiva, ima tudi možnost reševanja te-

stov, rezultate katerih dobijo tudi skrbniki oz. administratorji aplikacije. Zanje so potrebna še dodatna usposabljanja za uporabo Moodle, saj bodo kasneje oni skrbeli za tehnično podporo in tudi usposabljali zaposlene v podjetju.

Kot že omenjeno, je predvideno, da bodo aplikacijo za izobraževanja uporabljali v različnih oddelkih, vključno s proizvodnjo. Tam zaposleni bi, na primer, lahko v tej e-učilnici imeli dostop do različnih navodil za delo na strojih, učiteljica angleščine bi aplikacijo lahko uporabljala za teste po končanem usposabljanju.

Več in boljše znanje

Ocenjujemo, da je ta način usposabljanj, v katerega se bodo

vklučevali zaposleni na podlagi načrta, ki ga bo zanje pripravila kadrovska služba, učinkovit. Pri dobili bodo več znanja, ki bo tudi kakovostnejše, saj bo na koncu vedno tudi preverjanje. Pregled nad gradivom, ki ga je sodelavec že preštudiral/prebral ter podatek, kakšno raven znanja je pri tem osvojil, sta prednosti te aplikacije. Morebitni slabi rezultati testov bi bili za snovalce gradiv znak, da je treba izboljšati vsebine. Ti bodo tudi navedeni, da bo zaposleni vedel, na koga se lahko obrne za dodatna vprašanja.

Olajšano delo za mentorje

Še ena prednost e-usposabljanj je, da mentorje razbremeni, za svoje mentoriranje porabijo manj časa, saj zaposleni gradivo predela sam, mentor pa mu je v pomoč pri tehnično zahtevnejših stvareh, pred reševanjem testa.

Aplikacijo bo mogoče uporabljati na tablicah ali računalnikih, dostopnih v sejni sobi učilnica v podjetju.

► **Ulrik Oblak**

ZAPOSLENI SE PREDSTAVIJO

Meta Sajovic je maja okrepila oddelek prodaje. Po 17 letih dela kot komercialistka tehničnih gumenih izdelkov ji je avtomobilska industrija izziv, posveča se predvsem pridobivanju novih projektov in kupcev.

Kako je po 17 letih zamenjati službo?

Težko. A po toliko letih je bil čas za spremembo. Pri prejšnjem delodajalcu sem bila že toliko izurjena, da nisem več imela izzivov. To pa ni dobro, pomembno se mi zdi, da osebnostno rastem in se učim nove stvari. To mi zdajšnje delovno mesto zagotovo omogoča. Ugotavljam, kako posebna je avtomobilska industrija, zahteva več sledljivosti, še pomembnejša je natančnost, vodenje projekta je bolj kompleksno. Veliko se moram naučiti.

Vam sodelavci pomagajo?

Da, seveda. Tudi zato mi je delo všeč, ker je treba sodelovati med oddelki, pa naj bo to razvojni oddelk, proizvodnja, kakovost ... Z vsemi moraš biti povezan.

Katere projekte oziroma kupce ste prevzeli?

Trenutno sta to dva še dokaj nova kupca za Polycom, in sicer BorgWarner in Festo, delam pa še pri nekaterih, s katerimi še ne sodelujemo. Temu delu se še posebej posvečam, svoj doprinos podjetju hočem dati z novimi kupci in novimi posli.

Kakšno je vaše delo?

To je popolna skrb za kupca: poiskati je treba odgovore na njegove težave, zadovoljiti njegova povpraševanja in mu biti na voljo, ko ima vprašanja. Projekt moraš voditi, kot si želi, in po standardih. Cilj je, da v želenem času dostaviš ustrezne vzorce, ki so primerni za serijsko proizvodnjo. Vloga projektnega vodje se mi zdi zelo pomembna, saj je obraz in odraz podjetja. Če kupcu ustrežeš, bo podjetje, ki ga zastopaš, pri njem imelo večji ugled.

Kako iščete nove kupce?

Možnosti je veliko: brskam po spletu, prebiram strokovne članke in poskušam kaj razbrati tudi med vrsticami itn. Včasih pa podjetje najde tudi kupec sam. Prvi stik je zelo pomemben. Dobro je, da je oseben, da pokličeš po telefonu, kupca tudi obiščeš. Ob podpori dobre razvojne ekipe je delo lažje, saj lahko kupcu predlagas ugodnejše, boljše rešitve. In Polycom ima močno ekipo.

NAŠI GLUHI SODELAVCI V TV-ODDAJI

Sredi novembra so na RTV Slovenija predvajali oddajo *Prisluhnimo tišini*, v kateri je nastopilo tudi nekaj naših sodelavcev.

Oddaja je govorila o zaposlovanju gluhih in naglušnih, ki jih v Polycomu na obeh lokacijah dela več kot deset. Dva sta redno zaposlena, s preostalimi sodelujemo prek zaposlitvenega centra Griffin, od koder so ekipo RTV Slovenija tudi napotili k nam. Maja Sojer, ki v našem podjetju, v montaži, dela tri leta – začela je v Griffinu, zadnje leto je zaposlena – je v oddaji povedala: »Če česa ne razumem, mi sodelavci napišejo, tudi pokažejo. Če je res nekaj posebnega, pride tolmač ali kdo drug in mi razloži,« je opisala način sporazumevanja s sodelavci. Kako poteka njuno delo in kako komunicirata s sodelavci, sta povedala tudi Rok Pestar in Liridon Gashi, ki sta zaposlena v zaposlitvenem centru Griffin.

Sporazumevanje ni ovira

Vodja montaže Stanka Pintar je povedala, da delavcem z okvaro sluha, ki na novo pridejo v podjetje, dodelijo mentorje, ki jih uvajajo v delo mesec dni, potem so samostojni. Sporazumevanje ni ovira, je poudarila. »Pomagamo si z rokami, pokažemo stvari, sodelavci pa znajo brati z ustnic. Slišiš se se že tudi naučili nekaj osnovnih besed v znakovnem jeziku, naša želja pa je, da se vsaj ena oseba nauči tega jezika.«

► Barbka Rupar

KNJIGA OBJEKTA JE VODNIK ZA ČISTILCA

Mojca Fabjan in Mitko Petrovski čistita Polycomove poslovne prostore in proizvodnjo. Zaposlena sta v invalidskem podjetju Dobrovita. Pogovarjali smo se z direktorjem Igorjem Pavlom.

Dobrovita je invalidsko podjetje, ki ga je ustanovilo Slovensko združenje za duševno zdravje Šent. Kakšno je ozadje nastanka?

Dobrovita je nastala leta 1991, istočasno s Šentom, ki je bil ustanovljen, da bi nudil skrb za osebe z izkušnjo duševne bolezni po bolnišničnem zdravljenju. Za te ljudi je bil vedno izziv dobiti zaposlitev. Dobrovita jim je v začetku ponujala programe usposabljanja, vendar je to kmalu preraslo okvire društva, saj so bile potrebe velike. Tako smo se v letu 1994 organizirali kot podjetje in hitro pridobili status invalidskega podjetja. Naša prva dejavnost je bila urejanje okolice, s čimer se ukvarjamo še danes, smo se pa postopoma razširili še na druge dejavnosti. Velik je oddelek čiščenja, nudimo še sestavljanje izdelkov in polizdelkov

za znane naročnike, ukvarjamo se tudi z geodetsko dejavnostjo.

Koliko imate zaposlenih?

Zaposlenih je približno 110, od tega 70 na čiščenju. Še od 20 do 30 pa jih je na rehabilitaciji. To so osebe, ki se po določenem obdobju brezposelnosti zaradi različnih zdravstvenih težav postopoma uvajajo v zaposlitev in se ugotavlja, kakšno delovno zmožnost imajo, pod kakšnimi pogoji se lahko zaposlijo.

Na trgu dela primanjkuje delavcev, se tudi vi soočate s to težavo? Oziroma, imate dovolj posla?

Kot invalidsko podjetje smo dolžni zaposlovati najmanj 40 odstotkov oseb s tem statusom, vedno jih imamo več kot polovico. Ti ljudje so manj dela zmožni, zato država subvencionira del njihove

plače, njihovo zaposlovanje pa spodbuja s številnimi mehanizmi. Poleg že omenjene zaposlitvene rehabilitacije naj izpostavim še kvotni sistem, ki ju je uvedel zakon v letu 2006 in rešil številna invalidska podjetja v času krize. Kot invalidskemu podjetju se nam dogaja, da smo stigmatizirani, da težko dobimo delo, ampak smo podjetje kot vsako drugo. Želimo dobiti delo, kakovostno opraviti storitev in dobiti plačilo. Z ureditvijo, ki običajnim podjetjem nalaga zaposlovanje invalidov oziroma namesto tega omogoča najemati za določene storitve invalidska podjetja, je država pomagala, da imamo več posla. Da, povpraševanje raste, v zadnjih desetih letih smo zrasli s 40 na 110 zaposlenih.

So pri delu invalidov v čiščenju kakšne omejitve?

Njihova storitev je enako kakovostna, je pa pri njihovem delu treba upoštevati omejitve, ki jih imajo navedene na odločbi. To pome-

Mojca Fabjan in Mitko Petrovski o svojem delu

»Na Dobroviti sem zaposlena od novega leta, ko sem začela delati v Polycomu,« je povedala Mojca Fabjan, ki vsak dan med šesto zjutraj in drugo uro popoldne počisti pisarne, garderobe in stranišča. Mitko pa v istem času poskrbi za čistočo transportnih poti v proizvodnji, pomaga si tudi s čistilnim strojem. Pravita, da delo ni težko: »čiščenje je čiščenje, ni fizično naporno. Pomembno pa je, da ga natančno opraviva«. V Polycomu sta zadovoljna, zaposleni so prijazni, pravita.

ni, da ekipe na terenu sestavljamo glede na njihove zmožnosti tako, da lahko opravijo celotno delo. Čim bolj natančno želimo opredeliti naloge naših zaposlenih, zato na objektih, kjer prevzamo čiščenje, uvedemo knjigo objekta. V njej je zapisano kdaj, kdo, kje, kako in s kakšnimi sredstvi čisti, na kaj mora biti pozoren, eno poglavje je namenjeno varstvu pri delu. Zaposleni lahko vanjo pogledajo kadar koli med delom, najmanj enkrat na leto pa organiziramo izobraževanje zanje. Lahko rečem, da imamo zelo dodelan sistem, za katerega smo porabili precej časa, ampak zdaj dobro deluje. Zelo pomembno je, da se vsi sodelavci držijo naših standardov.

Za panogo čiščenja velja, da so stvari pogosto urejene 'po domače'. Tega za vas ni mogoče trditi ...

Mi smo urejeni, glavna razlika med nami in mnogimi klasičnimi čistilnimi servisi je, da ne zaposlujeemo na črno, delamo v skladu z zakonodajo, takšna so tudi plačila. Mirne vesti trdim, da smo dober delodajalec in da skrbimo za zaposlene. Mogoče smo zaradi tega kdaj dražji, še posebej na kakšnem razpisu. Neokusno se mi zdi, da javna ustanova storitev odda podjetju, ki ponudi denimo 30 odstotkov cene, okrog katere se zvrstijo ostale ponudbe.

Ste pri čiščenju Polycoma opazili kakšne posebnosti?

Da je zelo urejeno okolje; ve se, kaj je primerno in zaželeno in kaj ni, zaposleni pa se tega v veliki meri držijo. Opažamo, da je pri dobrih delodajalcih odnos zaposlenih do skupnega okolja drugačen kot drugje, kjer niso tako skrbni.

► Milka Bizovičar

POŽARNA IN EVAKUACIJSKA VAJA USPELI

V sodelovanju s PGD Poljane smo uspešno izvedli požarno in evakuacijsko vajo, hkrati pa še usposabljanje gašenja z gasilnim aparatom na prah in CO₂.

Ko se je v podjetju sprožil javljalik požara, se je približno 150 zaposlenih evakuiralo iz objekta na za to predvideno mesto, kjer so se javili svojim nadrejenim. Hkrati se je po predhodnem dogovoru aktivirala 19-članska ekipa gasilske enote v Poljanah. Nekaj minut kasneje so se gasilci pripeljali pred objekt in poveljnik PGD Poljane Tomaž Čadež si je z odgovorno osebo za evakuacijo izmenjal osnovne informacije o evakuaciji in žarišču požara, ki je bil v drugem nadstropju proizvodnje, v plastikarni.

Gasilska vozila so parkirali ob levi strani objekta, kjer so tudi izvedli dva požarna napada: eden je potekal po stopnišču mimo sušilnikov, drugi pa po levem stopnišču upravnega dela stavbe.

Priložnost za usposabljanje gašenja

Po uspešno izvedeni akciji so se gasilci zbrali na povzetku izvedbe vaje, kjer so se pogovorili o poteku vaje in možnostih za izboljšave, ter gradivo predali odgovorni osebi za evakuacijo. Predlog za izboljšavo je bil, da natančneje definiramo odgovornosti oseb, ki preverijo, ali so se evakuirali vsi, ter seznanimo zaposlene, komu se morajo javiti na mestu za evakuacijo. Vse to naj tudi zapišemo v navodilo za izredne razmere.

Gasilska in evakuacijska vaja je bila tudi priložnost za usposabljanje zaposlenih za gašenje z gasilnim aparatom na prah in CO₂. Prisotni sta bili dve izmeni, saj so zaradi vaje na delovno mesto prišli predčasno tudi delavci iz popoldanske izmene. Med evakuacijo je nekaj zaposlenih ostalo v objektu, da so posluževali stroje.

► Ulrik Oblak

KOT TUJEC MORAŠ BITI ŠE BOLJ MOTIVIRAN

Admir Pajić in Šejla Šarić sta v Polycomu od septembra oziroma oktobra. Zakaj sta se odločila za selitev iz Bosne in kako sta se znašla v novem okolju?

Njuni zgodbi se razlikujeta, razlogi, da sta poiskala priložnost za delo v Sloveniji, pa so podobni, kot jih ima marsikdo, ki se iz Slovenije preseli v tujino. To so (večje) možnosti za zaposlitev in za uresničitev svojih poklicnih zmoglosti.

»Hočem se učiti«

Šejla je iz Bihaća. Končala je štiritletno srednjo prometno šolo, a ji izobrazba ni pomagala do zaposlitve. Ko je lani za očetom, ki v Sloveniji že desetletje dela kot gradbenik, prišla še mama, je doma ostala sama. Ker dela ni bilo, je začela iskati možnosti, da bi se v Slovenijo preselila še ona. »Pa ne zato, ker je tu ostala družina, prišla sem zaradi dela, hočem delati,« je poudarila 23-letnica. Tako je slišala, da delavce potrebujemo v Polycomu, in se je prijavila. Najprej je prišla na zaposlitveni pogovor, potem na preizkušnjo in bila je zelo vesela, ko je izvedela, da je sprejeta.

Dela v proizvodnji, v prvem nadstropju, in ji je zelo všeč: »Vsak

dan se naučim česa novega, zanimivo je. S sodelavci smo se dobro ujeli in če pri delovnih navodilih česa ne razumem, mi pokažejo. Malo težav imam z jezikom, a se učim.« V Dobje se vozi iz Kranja, kjer stanuje pri starših, dokler se ne bo znašla. Življenje v Sloveniji ji je zelo všeč, najpomembneje se ji zdi, da lahko dela. »Veliko se želim naučiti in iz leta v leto narediti korak naprej pri svojem delu,« je povedala.

»Počutim se kot doma«

Admir se je septembra v Polycomu zaposlil na mestu CNC-operaterja in kot pravi, so se s sodelavci odlično ujeli. »V tem delu res uživam,« je povedal 31-letnik, ki je v Sloveniji štiri leta. V Bosni je študiral gradbeništvo, a ga ni dokončal, na prvo mesto je moral postaviti delo. »Delal sem, kar sem našel. Vsakič nekaj drugega, večinoma na črno. Zato sem se odločil, da grem zdoma in najdem službo, v kateri se bom nekaj naučil in se poklicno razvijal. Razmišljal sem o Nemčiji, Avstriji ..., o Sloveniji ne. Ampak

prišel sem sem, začel delati in mi je všeč. Saj bi še vedno lahko odšel v Avstrijo, ampak nimam te želje,« je povedal Admir, ki z ženo, Slovenko, živi v Ljubljani in kot pravi, se v Sloveniji počuti kot doma.

Na začetku ni bilo lahko. Odprl je svoje podjetje, da je dobil delovno dovoljenje, in začel delati v livarni. »Kot navadni delavec sem se leto dni učil, nabiral izkušnje. Potem sem dobil delo v drugi livarni, kjer sem že naredil korak naprej. Po dveh letih sem lahko zaprl podjetje in se takoj zaposlil v podjetju za brizganje plastike. Zdaj imam že nekaj izkušenj z montažo orodij in nastavljanjem strojev za brizganje, bil sem tehnolog za brizganje termoplastov, tudi CNC-operater. V tem zadnjem sem se našel,« je Admir predstavil delovne izkušnje. Ob delu se je vpisal na strojno fakulteto in končuje drugi letnik.

Biti moraš ambiciozen, če si tujec, še toliko bolj je motiviran, da se uči in poklicno napreduje. Slovenščino je že dodobra osvojil, v prostem času zabrenka na kitaro, za bio hrano je treba obdelati vrt. Dvakrat na mesec pa se usede v avto in obišče starše v 220 kilometrov oddaljenem Cazinu.

► Tija Blagotinšek

RAAM SO V SLIKI IN BESEDI SPOZNALI TUDI SODELAVCI

Polycom podpira vztrajnost, visoke cilje in ekstremne projekte. Eden takšnih je tudi vztrajnostna kolesarska dirka čez Ameriko, RAAM, kjer je bilo podjetje letos glavni sponzor kolesarju Urošu Stoklasu iz Trbovelj.

Od dirke je sicer minilo že nekaj mesecev, a spomini nanjo so še kako sveži. Člani spremljevalne ekipe Uroš Stoklas Polycom RAAM Team Andrej Dolenc, Matjaž Mazzini in Gašper Debeljak smo v četrtek, 24. oktobra, skupaj z glavnim akterjem zgodbe Urošem Stoklasom predstavili svoj pogled na to najtežjo športno preizkušnjo na svetu.

V dvorani Kulturnega doma v Poljanah se je zbralo veliko ljudi, tako zaposlenih v Polycomu kot tudi precej drugih.

Sledilci na Facebooku

Najprej smo si ogledali 15-minutni film, ki ga je med dirko posnel

Matjaž Mazzini, nato pa je Gašper Debeljak s pomočjo diaprojekcije popeljal vse zbrane po trasi letošnjega RAAM. Torej, od starta v mestu Oceanside na obali Atlantskega oceana do mesteca Alamosa v zvezni državi Kolorado, kjer se je letošnja dirka za Uroša

žal predčasno končala. Stoklas je vmes pokomentiral določene odseke proge, izpostavil, kje mu je bilo najtežje, ter se zahvalil vsem za podporo. Tako finančno kot tudi medijsko – predvsem na družbenem omrežju Facebook je dogodek spremljalo veliko ljudi.

Sicer je bil to za Uroša že tretji RAAM. Pred enajstimi leti sta ga v kategoriji dvojic že uspešno prekolesarila s kolesarskim prijateljem Fredijem Viragom iz Idrije, za kar sta potrebovala dobrih osem dni. Lani in letos pa se v kategoriji posameznikov žal ni izšlo, obakrat je bil razlog poškodba vratu – t. i. Shermerjev vrat.

Na izziv spet v prihodnjih dveh letih

Stoklas se je ob koncu predstavitve še enkrat zahvalil direktorju Polycoma Iztoku Stanoniku za velik denarni prispevek, ta pa je poudaril, da bo podjetje tudi v prihodnje po najboljših močeh finančno podprlo projekt. Urošev cilj prevoziti dirko vseh dirk ostaja, izziva pa se namerava ponovno lotiti že prihodnje leto oziroma leta 2020.

Po koncu uradnega dela predstavitve je sledilo druženje ob številnih dobrotah, za katere so poskrbela dekleta iz našega podjetja.

► Gašper Debeljak

						PRAZGO- DOVINSKA NASELBINA OB BREGU, ZGRAJENA NA KOLIH, ZABITIH V DNO	POSLOVNI PARTNER	IRSKI FILMSKI IGRALEC (PETER)	LIONEL RICHIE	ATOM Z NABOJEM	SLADKO- VODNA ROPARSKA RIBA	ČRNKASTA KRAVA	RAJ, PARADIŽ
						OTROCI							
						OZZY OSBOURNE			NAŠA POP ROCK SKUPINA MIŠIČNA NAPETOST				
						ZNOJ				NEKDANJI MONGOL. VLADAR			
						24 UR				VARILNI APARAT			
												AZIJSKA DRŽAVA Z GLAVNIM MESTOM BANGKOK	ČEVLJAR
AVTOR; MATJAŽ HLADNIK	UČINEK	TRAJNO MOČVIR- NAT SVET	EVROPSKA VESOLJSKA AGENCIJA	PIA ZEMLJIČ		ZNAME- NITOST V PULI					TOMAŽ DOMICELJ		
				NATAŠA ABRAM		ISABELLA ROSSELLINI					POJAV OB GRMENJU		
EBENOV LES								NEKDANJA KNJIGA DAJATEV VERDIJEVA OPERA					
ZIDAR, KI DELA FASADE							TEROR						
							ALICE COOPER						
DOLGO OBDOBJE, VEK				JANEZ ZMAZEK		OČKA, ATEK				ZELENI DEL RASTLINE SOKRATOV TOŽNIK			
				PASJE- REJEC		RADIJKA RAUH							
KATJA JEVŠEK			NOČNI METULJ GLAVNO MESTO TIBETA					SKANDI- NAVSKA DRŽAVA ŽLEZA OBSEČNICA					
AMERIŠKI TELEKO- MUNIKA- CIJSKI SATELIT							PANIČEN ČLOVEK, PANIČAR IGRALEC BAN						
POMOČ: ANIT HAN PEDIC PROSTATA	ZBOR SEDMIH PEVCEV	ORIENT. GOSTIŠČE GLAVNO MESTO ALBANIJE			STANJE BREZ VOJN LAHEK, SPROŠČEN POGOVOR			LETOVIŠČE PRI OPATJI IGRALEC SEVER				PAMET- NOST	STRANICA V PRAVO- KOTNEM TRIKOT- NIKU
OSTARE- LOST										NAŠA NAJVEČJA KNJIŽNICA TRIK, PREVARA			
ZVIŠAN TON E				ŠTEFAN LAPAJNE		KONICA, BODICA				NEVIHTA			
				PLOŠČATA RIBA		SMUČARKA MAZE				GLAS PRI ŠKRTANJU			
PRASKE- TANJE							GLAVNO MESTO UZBEKI- STANA TRENJE						
TORI AMOS			POVELJ- NICA LADJE								ODISEAS ELITIS		
			KRŠKO								OLIVER STONE		
ENICA, ENOJKA					ENOT- NOST, ISTO- VRSTNOST								
METRIČNA ENOTA V GLASBI					TEŽA EMBALAŽE			KLAVIRSKA TIPKA					

Dopisnice z izpolnjenim kuponom in vašimi podatki pošljite na naslov:

Polycom Škofja Loka, d. o. o., Dobje 10, 4223 Poljane pod Škofjo Loko, s pripisom za Barbko Rupar. Izpolnjene kupone bomo sprejemali do

31. 1. 2019. Med pravnimi odgovori bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada: jakna Polycom
2. nagrada: 1 kg čokoladic Polycom
3. nagrada: steklenička Polycom

Nagrajenci prejšnje križanke: 1. nagrada **Nejc Kragelj**, 2. nagrada **Laura Gartnar**, 3. nagrada **Žana Lapajne**

KUPON

IME:

PRIIMEK:

NASLOV:

GESLO: